

Protestantse Kerk
Den Haag

Hoofdlijnenplan

Samen zorg dragen voor veilig kerk-zijn

Protestantse Kerk Den Haag

Algemene Kerkenraad

December 2021

Inhoud

Inleiding	5
Structuur en cultuur	6
Pijlers van de structuur en cultuur rondom veilig kerk-zijn	6
De taak van de wijkkerkenraad	6
Verklaring Omtrent Gedrag.....	7
Gedragsregels – Gedragscode - Beroepscode.....	7
Selecteren van vrijwilligers door een vierplek of pioniersplek	8
De interne en externe vertrouwenspersoon.....	8
Bevorderen van een cultuur van veiligheid.....	9
Werving, uitvoering en voorlichting.....	10
De vertrouwenspersonen.....	10
Voorlichting binnen de kerk	10
Begroting	11
Bijlage 1 Gedragscode Protestantse Kerk Den Haag.....	12
Bijlage 2 PKN Routekaart Vertrouwenspersoon	14

Inleiding

Binnen de kerk zou iedereen veilig moeten zijn! Je veilig voelen is wezenlijk voor het samen kerk-zijn. We zijn realistisch als we erkennen dat er in ons midden mensen zijn die slachtoffer zijn van geweld, misbruik of machtsspelletjes thuis, op school, op het werk en/of in de kerk. Daarom heeft de algemene kerkenraad de verantwoordelijkheid beleid te formuleren rondom veiligheid binnen de Protestantse Kerk Den Haag (PKDH). De algemene kerkenraad wil de opzet van een structuur faciliteren en het gesprek over veiligheid binnen onze kerk gaande houden.

Systematische aandacht voor veilig kerk-zijn binnen alle geledingen bevordert gezonde alertheid, preventie en een doordachte omgang met slachtoffers en daders. Want enkel de nobele wens mensen niet nog meer verdriet te bezorgen en snel verder te gaan, kan leiden tot onzorgvuldigheid en juist meer schade. Daarom is grote zorgvuldigheid op dit thema vereist. De dienstenorganisatie van de PKN biedt handvatten om lokaal handen en voeten te geven aan veilig kerk-zijn. Het merendeel van dit document bevat tekstgedeelten die integraal zijn overgenomen van de informatie die de landelijke PKN ter beschikking heeft gesteld.

Jan van der Wolf, predikant van de Protestantse wijkgemeente De Open Hof in Voorburg, verwoordt treffend de noodzaak van beleid dat veilig kerk-zijn bevordert: 'In de kerk rot behandeld worden is iets anders dan een nare ervaring hebben bij de bakker. Misschien lopen mensen vaak de grootste kwetsuren op in de kerkelijke gemeente omdat ze het daar het minst verwachten. En omdat het wat doet met je geloofsvertrouwen. En dan hebben we ook nog niet geleerd erover te praten.'¹

Veilig kerk-zijn vraagt om een vertrouwenspersoon, het gemeente breed communiceren van gedragsregels en het bijscholen van ambtsdragers en vrijwilligers, zoals ook bij BHV en EHBO gebeurt. Je hoopt dat er zich nooit een calamiteit voordoet, maar bent er wel zo goed mogelijk op voorbereid. Belangrijk is het instellen van een of twee vertrouwenspersonen (een man en een vrouw). Naast het instellen van de twee centrale vertrouwenspersonen dienen gemeenten voortdurend aandacht te schenken aan het thema veilig kerk-zijn. Uiteindelijk is het een verantwoordelijkheid van een ieder van ons. Wij dragen als Protestantse Kerk Den Haag samen zorg voor veilig kerk-zijn.

Met het ontwikkelen van beleid wil de algemene kerkenraad alle geledingen en leden aanmoedigen een cultuur te bevorderen van preventie, zorgvuldig omgaan met meldingen van grensoverschrijdend gedrag en het gaande houden van het gesprek over veilig zijn binnen de kerk. Dit hoofdlijnenplan is een lokale uitwerking van de aanbevelingen van de landelijke PKN. In de lokale context wordt aandacht besteed aan een operationalisering die bijdraagt aan het voorkomen en adequaat behandelen bij online en fysiek grensoverschrijdend gedrag: (machts)misbruik; intimidatie; pesten; verduistering; geweld; seksisme; seksueel grensoverschrijdend handelen. Wij streven naar een interne cultuur van openheid, van luisteren naar elkaar, van geen doofpot maar ook geen schandpaal. We streven naar een cultuur waarin pastorale zorgvuldigheid het leidend principe is. En een cultuur waarin nabijheid niet krampachtig gevangen wordt in regeltjes die de onbevangenheid verstikken. Veilig kerk-zijn is een voortdurend proces dat ieders diepgevoelde medewerking vraagt. Hierbij weten wij ons geïnspireerd door het liefdesgebod dat de Here Jezus zelf ons gegeven heeft: U zult de Here, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede, hieraan gelijk, is: u zult uw naaste liefhebben als uzelf.

¹ <https://www.protestantsekerk.nl/verdieping/veilige-kerk-je-bent-er-niet-met-een-eenmalige-actie/>

Structuur en cultuur

Pijlers van de structuur en cultuur rondom veilig kerk-zijn

Als kerk willen wij, zowel doordeweeks als ook op de zondag, op een respectvolle manier met elkaar omgaan. Het afspreken van minimale gedragsregels ondersteunt een ieder hierin. Daarom kiezen wij voor:

1. Voortdurende agendering van het thema veilig kerk-zijn door alle wijkgemeenten en pioniersplekken binnen de Protestantse Kerk Den Haag.
2. Het door de algemene kerkenraad aanstellen van gekwalificeerde vertrouwenspersonen ter beschikking van alle vierplekken.
3. Het hanteren van een gedragscode voor medewerkers in dienst (o.a. koster, organist), ambtsdragers en andere vrijwilligers.
4. Het met aandacht selecteren van vrijwilligers.
5. Het vragen van een VOG aan predikanten, pioniers en kerkelijk werkers en ook aan ambtsdragers en andere vrijwilligers die -leidinggevende- taken hebben ten behoeve van kwetsbare groepen binnen de gemeente; denk bijvoorbeeld aan minderjarigen.

Het centraal aanstellen van twee interne vertrouwenspersonen die beschikbaar zijn voor alle wijkgemeenten is de eerste stap naar de uitvoering van dit hoofdlijnenplan.

Waar (wijk)kerkenraad staat, kan ook gelezen worden: pioniersteam of buurtgemeente. Voor gemeenteleden kan ook gelezen worden vrijwilligers en vaste bezoekers van een pioniersplek. Voor wijkgemeente kan worden gelezen: gemeente, vierplek, pioniersplek, buurtgemeente, buurt-en-kerkhuis.

De taak van de wijkkerkenraad

Iedere (wijk)kerkenraad, de algemene kerkenraad (AK), AK commissies en nieuwe kerkenraadsleden wordt gevraagd het PKN bezinningsprogramma voor kerkenraden te volgen. De kerkenraad kan het doorlopen van dit programma desgewenst uitbreiden met een vervolggesprek met de interne vertrouwenspersoon.

Ook wordt van iedere kerkenraad gevraagd het thema veilig kerk-zijn als continu aandachtspunt te agenderen. Met agenderen draagt de kerkenraad tevens verantwoordelijkheid voor:

1. Het meewerken van een jaarlijkse training veilig kerk-zijn voor vrijwilligers georganiseerd door de interne vertrouwenspersoon.
2. Wanneer de wijkkerkenraad besluit tot ondertekening van de gedragscode, dan ziet hij ook toe op ondertekening door ambtsdragers en andere vrijwilligers.
3. Het voorlichten van gemeenteleden over veilig kerk-zijn door het actief (laten) uitdelen van informatiemateriaal en van informatie op offline en online communicatiekanalen van de vierplek.
4. Het permanent en goed vindbaar vermelden van de contactgegevens van de interne en externe vertrouwenspersoon op alle communicatiemiddelen van de vierplekken.
5. Het jaarlijks in samenspraak met de eigen predikant of een gastpredikant in een preek pastoraal aandacht besteden aan veilig kerk-zijn. Dit kan in samenwerking met en/of middels een presentatie door de interne vertrouwenspersoon/vertrouwenspersonen.

Verklaring Omtrent Gedrag

De generale synode besloot in november 2019 dat er een regeling komt die inhoudt dat predikanten en kerkelijk werkers, verbonden aan een gemeente, en ook vrijwilligers/ambtsdragers die met kwetsbare mensen werken of leidinggevende taken hebben, verplicht zijn een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) te overleggen op het daarvoor meest aangewezen moment.

Voor kerkelijk werkers is dit gezien hun rechtspositie van kerkelijk medewerkers reeds geregeld. Voor predikanten, ambtsdragers en vrijwilligers is vastlegging in de kerkorde nodig. Dit zal naar alle waarschijnlijkheid in 2023 zijn afgerond. De ingangsdatum zoals besloten door de generale synode is ook de ingangsdatum geldend voor de Protestantse Kerk Den Haag. Het kerkelijk bureau heeft een eHerkenning PGG en ondersteunt het aanvragen van de VOG.

De algemene kerkenraad is zich ervan bewust dat een VOG geen garantie biedt dat iemand geen fout gedrag heeft vertoond of zal vertonen. Iemand kan een strafbaar feit hebben gepleegd waarover geen aangifte bij de politie is gedaan of dat niet tot een veroordeling door de strafrechter heeft geleid. Dan krijgt die persoon toch een VOG. Het aanvragen van een VOG is geen garantie of waterdicht bewijs van iemands karakter en handelen. Wel creëert het feit dat om een VOG wordt gevraagd bij betrokkenen bewustwording: iemand gaat met kwetsbare mensen werken! En, daarin betrachten wij gezamenlijk uiterste zorgvuldigheid.

Gedragsregels – Gedragscode - Beroepscode

Gedragsregels gelden voor elke bezoeker van een locatie/bijeenkomst van de PKDH. Gedragsregels kunnen bijvoorbeeld verwoorden dat je iemands veilige afstand respecteert, geen kwetsend taalgebruik hanteert. Van iedereen kun je iets vragen, ook van de bezoeker aan een buurtmaaltijd die bij jou te gast is.

In een gedragscode staat wat de Protestantse Kerk Den Haag van de vrijwilligers verwacht, welk gedrag wel en welk gedrag niet geaccepteerd wordt. Een gedragscode is een officieel document dat door vrijwilligers bij de start van hun werkzaamheden ondertekend wordt. Onder vrijwilliger in relatie tot de gedragscode worden de ambtsdragers en andere vrijwilligers verstaan die - leidinggevende- taken hebben ten behoeve van kwetsbare groepen binnen de gemeente.² De algemene kerkenraad verstaat onder beroepskracht: kerkelijk werker, koster, organist, pionier, predikant.

Van iedere beroepskracht is de geldende beroepscode van toepassing. De wijkkerkenraad vraagt beroepskrachten een van toepassing zijnde VOG te overleggen³. De algemene kerkenraad is in lijn met de Ordinantie (i.h.b. Ordinantie 3 Artikel 20 en 10-III) verantwoordelijk voor formele afhandeling van onhoudbare situaties. De Plaatselijke Regeling zal worden aangepast met het oog op de verantwoordelijkheid voor veilig kerk-zijn van andere ambtsdragers, zijnde geen predikant of kerkelijk werker.

Bijlage 1 is de Gedragscode Samen zorg dragen voor veilig kerk-zijn Protestantse Kerk Den Haag zoals die is vastgesteld door de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Kerk Den Haag.

² Bron: Protestantse Kerk Nederland

³ Beroepscodes zijn al neergelegd op landelijk niveau, hetzij in de Beroepscode predikanten, hetzij in de Arbeidsvoorwaardenregeling.

Selecteren van vrijwilligers door een vierplek of pioniersplek

Het is altijd goed een dieptegesprek te hebben met iemand die als vrijwilliger aan de slag wil. In dit gesprek is het van belang expliciet te zijn over:

1. Waarom u -namens de kerkenraad of een pioniersteam- de persoon vraagt.
2. Motieven van de persoon om vrijwilliger te zijn voor de gevraagde taak.
3. Wat onder grensoverschrijdend handelen wordt verstaan en welke waarborgen zijn ingebouwd. Denk bijvoorbeeld aan het hanteren van het vierogenprincipe bij kinderwerk. (voorkomen dat 1 volwassene alleen is in een ruimte is met kinderen)
4. Het meegeven van de Protestantse Kerk Den Haag brochure Samen zorg dragen voor veilig kerk-zijn.

In het dieptegesprek wordt wederzijds het bewustzijn getoetst met betrekking tot machtsverschillen, gezagsrelaties en het alert zijn op -onbewust- grensoverschrijdend gedrag. Het laatste procedurele punt is het ondertekenen van de gedragscode (als de kerkenraad dit als vereiste heeft). Indien er binnen de gemeente vragen zijn over de noodzaak van deze gesprekken of over het inhoudelijk voeren van deze gesprekken, kan altijd een beroep worden gedaan op de interne vertrouwenspersoon voor voorlichting binnen de gemeente.

De interne en externe vertrouwenspersoon

De algemene kerkenraad kiest voor het aanstellen van 2 interne vertrouwenspersonen (een man en een vrouw) en 1 externe vertrouwenspersoon ten behoeve van alle (toekomstige) wijkgemeenten, buurtgemeente en pioniersplekken van de Protestantse Kerk Den Haag. Beide interne vertrouwenspersonen zijn ter zake kundige professionals en opereren onafhankelijk van de algemene kerkenraad. De vertrouwenspersoon dient een opleiding te hebben genoten die professionele vaardigheden garandeert uit één van de volgende vakgebieden: psychologie, pedagogiek, social work, personeelswerk, coaching of mediation. De interne vertrouwenspersoon is verplicht de training Interne Vertrouwenspersoon van het Meldpunt Misbruik te volgen. Kernwaarden voor de vertrouwenspersoon van de Protestantse Kerk Den Haag zijn:

- Vertrouwelijkheid
- Integriteit
- Empathie
- Transparantie
- Onafhankelijkheid

De algemene kerkenraad zoekt in de interne vertrouwenspersoon een actief lid van de Protestantse Kerk Den Haag met liefde voor de kerk en haar leden. Een persoon die met professionele distantie dichtbij de mensen kan staan en sterke affiniteit heeft met de kerkelijke diversiteit binnen de Protestantse Kerk Den Haag. De twee interne vertrouwenspersonen zijn belast met voortdurende aandacht voor veilig kerk-zijn binnen de Protestantse Kerk Den Haag.

Hij/zij is een vrijwilliger met een vrijwilligersovereenkomst die gevraagd en ongevraagd de algemene kerkenraad, wijkkerkenraden, ambtsdragers en vrijwilligers van advies kan voorzien. De voornaamste rol van de interne vertrouwenspersoon is preventie en het bevorderen van een cultuur van veiligheid. Met de algemene kerkenraad overeengekomen trainingen en onkosten worden door de PKDH vergoed.

De interne vertrouwenspersonen zijn verantwoordelijk voor het trainen en coachen rondom veilig kerk-zijn. De interne vertrouwenspersonen komen onderling tot een werkverdeling die beantwoordt aan de taakstelling vanuit de algemene kerkenraad.

De interne vertrouwenspersonen hebben jaarlijks een jaargesprek met de voorzitter, scriba en beleidssecretaris van de algemene kerkenraad dat gaat over voortgang en advies voor beleid veilig kerk-zijn. De vertrouwenspersonen brengen een jaarverslag veilig kerk-zijn uit aan de algemene kerkenraad met advies over de beleidsontwikkeling rondom veilig kerk-zijn. Dit verslag wordt op de website van de Protestantse Kerk Den Haag gepubliceerd.

Voor wat betreft de externe vertrouwenspersoon, dient deze in de ogen van de algemene kerkenraad geen lid van de Protestantse Kerk Den Haag te zijn. De externe persoon staat op grotere afstand zodat deze onbevangen door leden van de PKDH te benaderen is.

Gemeenteleden -ook minderjarigen en bezoekers van pioniersplekken- kunnen bij een (interne) vertrouwenspersoon terecht met hun vragen, vermoedens en meldingen. Met vragen of situaties waarvoor een gemeentelid om zwaarwegende redenen niet naar één van de twee interne vertrouwenspersonen wil of kan gaan, kan het gemeentelid een beroep doen op de externe vertrouwenspersoon. De interne vertrouwenspersoon kan bij vermoedens van (machts)misbruik binnen de gemeente zelf ook proactief iemand benaderen. De PKN heeft een routekaart die het geheel verheldert (Bijlage 2).

Bevorderen van een cultuur van veiligheid

Een basisstructuur met gedragsregels, een gedragscode, verklaring omtrent gedrag en voorlichting ondersteunt allen in het gezamenlijk bijdragen aan een cultuur van veilig kerk-zijn. Een cultuur van veiligheid is dagelijks oefenen in ontspannen zorgvuldigheid: ontspannen omgaan met elkaar waarbij de grens van de ander in acht wordt genomen.

Een cultuur van veiligheid gaat tevens over onderlinge bejegening. En ook hoe in preek en liturgie rekening wordt gehouden met slachtoffers van machtsmisbruik of andere misstanden. De wijze waarop binnen een gemeente zorg wordt gegeven aan slachtoffers en daders van grensoverschrijdend gedrag is cruciaal voor de beleving van veiligheid binnen de gemeente. Wegkijken, onzorgvuldig handelen, partijdigheid ventileren of met de spreekwoordelijke mantel der liefde willen bedekken zijn enkele voorbeelden van reflexen die menselijk zijn, maar in pastorale zin wellicht juist de veiligheid van één of meerdere gemeenteleden kunnen ondermijnen.

Het bevorderen van een cultuur van veiligheid vloeit voort uit ons verlangen dat de kerk een toevluchtsoord mag zijn waar kwetsbaarheid geborgenheid vindt. Deze dimensie van kerk-zijn is ten diepste niet met structureren te organiseren. Het bloeit op waar mensen in gesprek blijven over gezonde grenzen; van het kinderwerk tot pastoraat en preekstoel.

Werving, uitvoering en voorlichting

De vertrouwenspersonen

In het werven van een interne vertrouwenspersoon informeert de algemene kerkenraad actief alle leden van de Protestantse Kerk Den Haag over de vacature. In het proces van werving & selectie van de interne vertrouwenspersoon wordt de algemene kerkenraad ondersteund door de Protestantse Kerk Nederland en door het eigen kerkelijk bureau. De wijkkerkenraden worden actief uitgenodigd vertrouwelijk personen aan te bevelen die voldoen aan het profiel en aan de criteria Vertrouwelijkheid, Integriteit, Empathie, Transparantie, Onafhankelijkheid.

De algemene kerkenraad zal bij de werving van de externe vertrouwenspersoon advies inwinnen bij de Protestantse Kerk Nederland. Op basis van dit advies zal een wervingsprocedure volgen.

Informatie over zowel de interne als de externe vertrouwenspersonen wordt door de algemene kerkenraad en de wijkkerkenraden bekend gemaakt via afkondiging op zondag, wijkbladen en digitale informatiekkanalen.

Iedere kerkenraad of vierplek draagt verantwoordelijkheid voor:

1. Jaarlijks deelnemen aan deskundigheidsbevordering binnen de Protestantse Kerk Den Haag.
2. Het bestaan en de functie van de interne vertrouwenspersonen, de gedragscode en externe vertrouwenspersoon continu op diverse manieren bekend maken binnen de wijkgemeente en in het bijzonder degenen die met kwetsbare groepen werken (=voorlichting binnen de gemeente).
3. Bewustwording over veilig kerk-zijn bevorderen bij de diverse groepen vrijwilligers binnen de wijkgemeente (ambtsdragers, vrijwilligers kinder- en jeugdwerk enz.) en alle leden gevraagd en ongevraagd op georganiseerde wijze te informeren over veilig kerk-zijn.
4. Jaarlijks organiseren van een moment in de eredienst waarop met de preek aandacht wordt besteed aan veilig kerk-zijn. Als alternatief voor de preek of aanvulling daarop is een presentatie door de interne vertrouwenspersoon of een ervaringsdeskundige en/of studiemateriaal aan te bevelen.
5. Bijhouden van publicaties van de PKN over veilig kerk-zijn.

Voorlichting binnen de kerk

De algemene kerkenraad is verantwoordelijk voor het ter beschikking stellen van informatie voor alle kerkleden en in het bijzonder de vrijwilligers van de vierplekken, buurtgemeente, pioniersplekken. De financiering hiervan ligt bij de algemene kerkenraad. Alle organen committeren zich eraan actief -in samenwerking met de vertrouwenspersoon- de informatie over samen zorg dragen voor veilig kerk-zijn onder alle gemeenteleden van alle leeftijden te verspreiden.

Begroting

De algemene kerkenraad voorziet met ingang van de begroting 2022 in een begroot bedrag van €9.000 ten behoeve van het bevorderen van een structuur en cultuur van veilig kerk-zijn en met het opzetten van het informatiemateriaal. In de begroting 2023 en verder wordt jaarlijks €4.000 geoomerkt voor inzet van de externe vertrouwenspersoon en onkostenvergoeding van de twee interne vertrouwenspersonen in de uitoefening van hun taak.

De jaarlijkse kosten worden begroot op maximaal €4.000, waarvan €2.000 ter dekking van training & toerusting van twee interne vertrouwenspersonen conform de richtlijnen van het Meldpunt Misbruik. En €2.000 als reservering voor het geval er een beroep wordt gedaan op de externe vertrouwenspersoon. Er is €5.000 begroot voor het ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal veilig kerk-zijn. Deze investering is eenmalig en het materiaal is bedoeld om vijf jaar lang mee te gaan.

Hoofdtaken interne vertrouwenspersonen (IVP)	Begroot aantal uren per kalenderjaar op basis van twee IVP	Begrote out of pocket uitgaven per kalenderjaar	Begrote kosten van voorlichting (eenmalig)
Training/toerusting/supervisie per vierplek, pioniersplek, etc.	80		
Informatiebijeenkomsten organiseren/houden voor vrijwilligers in wijkgemeenten en pioniersplekken	120		
Presentatie (organiseren) tijdens de kerkdiensten/bijeenkomsten	20		
Gesprek op verzoek van gemeenteleden conform de PKN Routekaart vertrouwenspersoon	80		
Jaarverslaglegging en jaargesprek met de algemene kerkenraad	20		
Zorgdragen voor training & toerusting van vierplekken	40		
Kosten op basis van 2 IVP: training & toerusting; reis- en verblijfskosten; literatuur.		€2.000	
Inzet Externe Vertrouwenspersoon (EVP)		€2.000	
Ontwikkelen, productie, verspreiding voorlichtingsmateriaal			€5.000

Bijlage 1 Gedragscode Protestantse Kerk Den Haag

GEDRAGSCODE PROTESTANTSE KERK DEN HAAG - Samen zorg dragen voor veilig kerk-zijn

December 2021

Gedragscode voor kerkelijke vrijwilligers in de vierplekken en pioniersplekken van de Protestantse Gemeente te 's-Gravenhage, verder te noemen Protestantse Kerk Den Haag.

Deze gedragscode is geschreven voor kerkelijke vrijwilligers van de Protestantse Kerk Den Haag. Kerkelijke vrijwilligers zijn allen die door hun functie een bijzondere verantwoordelijkheid in de kerkelijke gemeente hebben en die daarin het vertrouwen van de gemeente genieten. Het uitgangspunt voor deze gedragscode is wat de Bijbel ons leert, over omgang met elkaar. Respect voor de ander, integriteit, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid kenmerken deze stijl van omgaan met elkaar. Deze kernvoorwaarden vormen de onderliggende basis voor de concrete gedragsregels die in deze gedragscode worden genoemd. Deze gedragscode wil een hulpmiddel zijn om ongewenst gedrag van kerkelijke vrijwilligers te voorkomen, te signaleren en bespreekbaar te maken.

De algemene kerkenraad heeft hiertoe twee interne en een externe vertrouwenspersonen aangesteld.

De algemene kerkenraad vindt daarom afspraken over de manier van omgaan met elkaar belangrijk, omdat alle leden van onze gemeente, vrienden en bezoekers zich veilig moeten kunnen voelen. Dit kan alleen als men elkaar in zijn/haar waarde laat en elkaar met respect behandelt. Dit betekent dat wij in onze kerkelijke gemeente alle vormen van online en fysiek ongelijkwaardige behandeling, zoals pesten, machtsmisbruik, financiële uitbuiting, discriminerende, racistische of (seksueel) intimiderende gedragingen of opmerkingen, het hiertoe aanzetten of -bewust- de andere kant opkijken, ontoelaatbaar vinden.

De algemene kerkenraad vraagt alle kerkelijke vrijwilligers onderstaande omgangsregels na te leven, uit te dragen en de gedragscode te ondertekenen.

1. Ik accepteer en respecteer de ander en discrimineer niet. Iedereen telt mee binnen de kerkelijke gemeente.
2. Ik houd rekening met iemands persoonlijke ruimte en lichamelijke integriteit.
3. Ik ben me bewust van voordeel of overwicht in een gezagsrelatie of machtspositie en maak hier geen misbruik van.
4. In gesprekken zorg ik dat een ander zich prettig voelt, zonder gemene grappen, opmerkingen, uitlachen, pesten, roddelen of ongepaste opmerkingen.
5. Ik ben er attent op dat iemand zich niet buitengesloten voelt.
6. Ik gebruik geen geweld en ik bedreig de ander niet.
7. Ik kom noch fysiek noch online ongewenst dichtbij en raak de ander niet tegen diens wil aan.
8. Ik bied de ander geen seksueel getinte aandacht.
9. Ik doe geen mededelingen over zaken die mij vertrouwelijk ter kennis zijn gekomen aan derden. Ik moet de geheimhouding doorbreken als er gevaar of schade kan worden voorkomen, mits ik er alles aan heb gedaan om toestemming van de betrokkene te krijgen om de geheimhouding te doorbreken.
10. Ik maak bewust gebruik van internet, e-mail en andere communicatiemiddelen. In het gebruik hiervan zorg ik ervoor dat de privacy van anderen wordt gewaarborgd en ik ook online de goede zeden en de grens van de ander eerbiedig.

Deze gedragscode is vastgesteld op door de algemene kerkenraad van de Protestantse Kerk Den Haag.

Ik verklaar kennis te hebben genomen van de Gedragscode Samen zorg dragen voor veilig kerk-zijn van de Protestantse Kerk Den Haag. Ik beloof het geheel van deze gedragsregels te eerbiedigen.

Contract-/ambts-/vrijwilligersperiode: van _____ tot en met _____

Naam _____

Handtekening _____

Bijlage 2 PKN Routekaart Vertrouwenspersoon

Protestantse Kerk

ROUTEKAART

Route bij meldingen

In dit schema staan negen manieren waarop meldingen bij u als plaatselijke vertrouwenspersoon terecht kunnen komen. Daaronder vindt u de acties die u moet ondernemen en daar weer onder wat SMPR daarbij voor u kan betekenen. Neem bij elke route en elke stap de tijd om te reflecteren en te overleggen.

Meldingen, klachten of signalen van seksueel misbruik kunnen op 9 manieren bij de plaatselijke vertrouwenspersoon komen: via betrokkenen (1 t/m 1d) of via anderen (2 t/m 5). Zorg voor een overzicht van hulpverlenende instanties in uw omgeving waar u zo nodig naar door kunt verwijzen (sociale kaart). Denk aan Veilig Thuis, Politie afd. zedenzaken, Slachtofferhulp, Bureau Jeugdzorg, huisarts, advocaat.

Wat doet u als plaatselijke vertrouwenspersoon bij het eerste contact?

- Maak uw taakomschrijving duidelijk.
- Luister actief (erkenning geven, feiten, gevoelens, gedachten inventariseren en onderscheiden).
- Vraag naar de hulpvraag.
- Concludeer welke route aan de orde is en volg die.
- Overweeg en overleg eventueel met een collega-vertrouwenspersoon, SMPR, Veilig Thuis of de politie.

Wat biedt SMPR (www.smpr.nl)?

- Samen analyseren wat er aan de hand is
- Advies bij kiezen van de te volgen route

	1 algemeen	1 situatie a	1 situatie b	1 situatie c	1 situatie d	2	3	4	5	
	Betrokkene benadert mij	Betrokkene weet nog niet wat zij of hij wil	Betrokkene wil zijn/haar verhaal doen	Betrokkene wil een melding doen	Betrokkene wil een klacht indienen	Iemand benadert mij met een signaal/verhaal	Iemand benadert mij met signalen die niet onder de definitie van seksueel misbruik vallen	Ik vang zelf signalen op	Een dader van seksueel misbruik benadert mij	
Wat doe ik als vertrouwenspersoon (VP)	Actueel misbruik bij een minderjarige moet ophouden. Ik neem contact op met Veilig Thuis voor advies: 0800-2000 (gratis en 24/7 bereikbaar).	<ul style="list-style-type: none"> • Ik vraag betrokkene wat zij/hij nodig heeft om tot een besluit te komen. • Ik check of ik degene ben die daarin kan voorzien. • Indien nodig verwijs ik betrokkene door (sociale kaart). • Zodra betrokkene haar/zijn vraag helder heeft, ga ik de route verder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ik check of betrokkene behoefte heeft aan vervolgspraken met mij. • Ik check of betrokkene pastoraat wil ontvangen. Zo ja, ik verwijs door. • Ik check of betrokkene professionele hulp wil ontvangen. Zo ja, ik verwijs door (sociale kaart). 	<ul style="list-style-type: none"> • Ik wijs betrokkene op de mogelijkheid de zaak bij Justitie naar te leggen en bied daarin eventueel ondersteuning. • Ik wijs betrokkene op SMPR en ondersteun eventueel betrokkene daarnaartoe. • Ik wijs betrokkene op de verantwoordelijkheid van de kerkenraad en ondersteun eventueel op de weg daarnaartoe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ik wijs betrokkene op de mogelijkheid van Justitie. • Ik wijs betrokkene op het bestaan van het college voor het opzicht en ondersteun eventueel op de weg daarnaartoe. • Ik wijs betrokkene op het bestaan van SMPR en ondersteun eventueel op de weg daarnaartoe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ik weeg het signaal/verhaal. • Ik check wat iemand wil bereiken door dit bij mij neer te leggen. • Indien vervolgstappen nodig lijken te zijn overleg ik met signaalerder en SMPR over die stappen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ik weeg het signaal. • Ik kijk waar iemand het beste (professioneel) geholpen kan worden. • Ik gebruik mijn sociale kaart. • Ik denk ook aan pastoraat en een mogelijk sociaal netwerk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ik breng de signalen die ik opmerk in kaart. • Ik weeg het signaal. • Ik kijk waar iemand het beste (professioneel) geholpen kan worden. • Ik benoem (eventueel) bij betrokkene wat ik zie en hoor en stel verduidelijkingsvragen. • Ik gebruik mijn sociale kaart. • Ik denk ook aan pastoraat en een mogelijk sociaal netwerk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ik vraag betrokkene wat hij/zij van mij verwacht. • Ik maak mijn verantwoordelijkheden duidelijk. • Ik kijk welke vervolgstappen nodig zijn. 	
Ondersteuning SMPR	Adviseert en begeleidt bij gebruik van het 'Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties'. Het protocol bevat de route voor de kerkenraad. (Zie voor het protocol www.protestantsekerk.nl/veiligegemeente > meer weten?)	<ul style="list-style-type: none"> • Advies bij twijfel over de te nemen vervolgstappen. • Hulp bij het vinden van goede verwijsadressen. • Advies bij het nemen van vervolgstappen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het verhaal kan aankleiding zijn voor vervolgstappen. Wil betrokkene dit niet, dan kunt u in een situatie komen waarin u mogelijk uw zwingplicht moet doorbreken. • Advies bij de weging al dan niet doorbreken van uw zwingplicht. 	Achtergrondinformatie: een melding bij de politie betekent de politie op de hoogte stellen. Een aangifte is een verzoek om strafvervolgning. Bij melding aan de kerkenraad over een kerkelijke functionaris dient deze het protocol (zie 1 algemeen) te volgen. De klachtenregelingen vindt u in de kerkeorde, ordinantie 10, art. 6-12.	Het college voor het opzicht is bedoeld voor situaties waar een kerkelijke functionaris betrokken is. Een klacht over een vrijwilliger behandelt de kerkenraad zelf na advies van het college voor het opzicht, zie ordinantie 10, art. 7 lid 1.	<ul style="list-style-type: none"> • Advies bij het wegen van het signaal/verhaal. • Advies bij twijfel over de te nemen vervolgstappen. • Informatie over het nemen van vervolgstappen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Advies bij het wegen van het signaal en het al dan niet zelf bespreekbaar maken hiervan. • Hulp bij het vinden van een goed verwijsadres. 	<ul style="list-style-type: none"> • Advies bij het wegen van het signaal en het al dan niet zelf bespreekbaar maken hiervan. • Hulp bij het vinden van een goed verwijsadres. 	Advies bij het zetten van vervolgstappen.	
VP	Ik blijf regelmatig vragen naar het welzijn van betrokkene. Ik evalueer na verloop van tijd of betrokkene zich geholpen voelt en of zij/hij nog meer nodig heeft.									
Begripsbepaling	SMPR: meldpunt bij seksueel misbruik in kerkelijke relaties, www.smpr.nl	Melding: kerkenraad op de hoogte stellen van een gebeurtenis met eventueel opvolging.	Klacht: stappen richting officiële instanties om de gebeurtenis ter beoordeling aan te kaarten.	Signaal: een gebeurtenis die gesignaleerd wordt en kan duiden op een situatie die aandacht verdient.	Let op: je kunt in een situatie terecht komen waarin conflicterende belangen spelen en je niet weet wat te doen, je zwingplicht doorbreken of juist niet. Maak een afweging aan de hand van hoofdstuk 8 uit het 'Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met seksueel misbruik'. (Zie voor het protocol www.protestantsekerk.nl/veiligegemeente > meer weten?)					

